

Szerkesztőség

Arad, Acsoy-palota.

Kiadóhivatal

Bulv. Regele Ferdinand 22.
(József főherceg-ut.)

(Aradi Nyomda Vállalat.)

Ürgő nyelme: Közlöny, Arad

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. *

ELOFIZETES

Helyben és vidéken:

Egész évre ... .. 600 Le
Fél évre ... .. 300 Le
Negyed évre ... .. 150 Le
Elavonta ... .. 50 Le

Művelődési díjazás szerint.
Megjelenik naponta reggel.

Egyes szám ára 3 lej, vasárnap
4 ej. Buoreptiben 50 baniva
több.

Drágult a piac.

(Felháborító áremelések.)

(Sajtó tudósítónkól.) Az általában nemelt olcsóbbodás helyett a mai aradi piac horribilis drágulásával hozott meglepetést a közönségnek. Az élelmiszerárak minden alkalommal megragadnak, a mi ürgyül szolgálhat az árdrágításoknál. A mai nagy havazást szintén ürgyül használják fel arra, hogy különösen az aprójószág árakat ötven-hatvan százalékkal megdrágítsák. Egy közepesen kövér libáért, amelyre még eddig nem volt példa, 480 lej kérték. Egy pár tyúkért száznyolcvan lej követelték a vásárlóktól. Egy csirke, amely egy héttel ezelőtt harminc-harmincöt lej volt, ma hatvan-hetven lejbe került. A hatóságok egyelőre tehetetlenül állanak a felkúszó árdrágítókkal szemben, mert attól fének, hogy ha az árakat maximálják, eltűnik az élelmiszer a piacról. — Ezt a kofák is nagyon jól tudják és ha a piaci biztos arra figyelmezteti őket, hogy olcsóbban árussanak, azaz fenyegetőznek, hogy

nem jönnek többé áruikkal a piacra.

Bebizonyított tény, hogy az árdrágításokat nem a termelők, hanem a közvetítő kofák idézik elő. A város ugyan szigorú intézkedéseket tett a közvetítő kereskedelem megállítására, azonban azt az intézkedést úgy játsszák ki, hogy kiutaznak falvakra és ott vásárolják össze az élelmiszereket. Ha véletlenül egy termelő jön az árujával a piacra, az ár-

drágító kofák valósággal terrorizálják őket, hogy árujukat szintén olyan drágán adják el, mint ők. A termelők természetesen szívesen mennék bele a kartellbe, mert a közönség árujukat bármilyen drágán is megvásárolja. Az azonban probléma marad, hogy a fixfizetéses hivatalnokok mikor juthatnak ahhoz a szerencséhez, hogy ők is megfizethessék a felháborító nagy árakat.

Dr. Vintilla és Duca miniszterek is aláírták. Kérdem, milyen intézkedéseket fogantatott a Kormány, most, amikor már ismeretes a pénzügyi intézet neve és különösen milyen büntetésben részesíti annak vezetőit, mikor azok között a Kormány két tagja is szerepel.

Bratianu Vintila azonnal szólamra emelkedik és kijelenti, hogy a brosurá eredete két évvel ezelőtti. Amikor két évvel ezelőtt az Averescu Kormány volt uralmon, a Banca Romaneasca a mérleget magyarázó szövegben ecsetelte az ország szomorú gazdasági helyzetét. Azóta eltelt két év és Románia gazdasági helyzete lényegesen megjavult. Szemére veti Madgearunak, hogy az ügyből személyes kérdést akar csinálni és azt igyekszik rábizonyítani a bankra, hogy románellenes propagandát fejt ki.

Madgearu tiltakozik az ellen, hogy a liberálisoknak lehessen akár milyen eszközöket igénybe venni, ha ellenzékben vannak.

Bratianu Vintila ironikus hangon a következőket mondja:

— Válaszom rövid lesz. Mi támadtuk az Averescu kormányt és támadásunknak megvolt az eredménye, mert megbuktatuk Averescut. Önök támadnak bennünket, de eredménytelenül.

Vádak a Banca Romaneasca ellen

(Hogyan buktatta meg a liberális párt az Averescu-kormányt. — A Kamara izgalmas ülése.)

Bucurestiből jelentik: A Kamara tegnapi ülésének kiemelkedő momentumai Madgearu parasztpárti képviselő interpellációja volt az *Universul* egyik legutóbbi számában megjelent cikk miatt. A cikkben egy mérnök elmondja, hogy külföldön tartózkodása alkalmával egy röpirát jutott kezébe, amely kompromittálta az országra és amelyet szerinte egy nagy bucurestiri pénzügyi terjesztett a külföldön. Madgearu előveszi a

Viitorul tegnapi számát, amelyből miniszteri nyilatkozatot olvas fel, hogy a bank vezetői ellen eljárást fognak indítani és ellenük szigorú intézkedéseket fogantatnak. — Az inkriminált brosurát megszerzem — mondotta — és meggyőződtem arról, hogy az nem más, mint a Banca Romaneasca című évi mérlege francia nyelvre lefordítva, amely részletesen tárgyalja Románia múlt évi gazdasági viszonyait. A bank mérlegét Bratia-

Párisi nők,

párisi erkölcsök.

(Miért szépek a párisi asszonyok? — Nők akik garzonételeket élnek. — A párisi grizettek és midinettek.)

Azok, akik a *La vie Parisienne* színes illusztrációiból ismerik a párisi nőt, vagy a külföldi turnékat csináló mezitelen revüt bretteljen látvák őket véresre taposott tenyerekkel, hamiskás mosollyal a hajusz alatt intéznek el egy csapásra minden párisi nőt és esküdjönnek tenni arra, hogy a világ legbájosabb, legfőkéletesebb teremtese a párisi nő, hogy a boulevardokon az égnek földre szabott angyalai röpködnek károsu bokáikkal, apró, fehér kezekkel, csillogó szemekkel és körülöttük kábultan, szédülten, a szépségek és illatok rengeteg tömegétől megittasulva támolyognak a férfiak. Ez a námbusz, amely ahig ezerhétszáz kilométernyire a francia fővárostól, körülövezi a párisi nőt, éppen olyan hamis, mint az a glória, amely a város fölött ragyog.

Ez semmiesetre sem jelenti természetesen most már azt, hogy

a párisi nőkről, a párisi nők szépségéről alkotott vélemények egytől-egyik hamis pontból indultak ki. Nem, a párisi nők szépek, bájosak, de nem szebbek és bájosabbak, mint a mi asszonyaink. — A francia, helyesebben a párisi nők szépsége nem a természetadta szépség, nem a test vonalainak hiánytalanúsága, a forma, az alak tökéletessége, a párisi nőben a szépség a cím — a mozdulatok grafió zítása, az öltözködés raffineriája s amit talán először kellett volna említenünk — az arc kändőzése, amelyben olyan tökéletes művész még a külváros legutolsó porontya is, hogy tanulhatnának tőle a metropolisok női fodrászai.

Ahogyan a párisi nő öltözködni tud, mennyi az uccán, mozogni a farsaságban, amennyi chüvet, raffineriát ki tud sugározni önmagából, az megtanulhatatlan és utólríthetetlen művészet a világ minden más asszonya számára. És innen magyarázható aztán az, hogy még a rut arcú és az élet tavaszán túlhaladt párisi nő is szép és kedves.

Szinte furcsának és lehetetlennek

nek tűnik fel, hogy itt Párisban, ahol kultuszt üznek a női test imádásából, elnézőek vagy közömbösek a formái hibáival szemben. De megkövetelik, hogy a bőrt rózsaszínűvé varázsolja a festék, nagy és fekete legyen a szemöldök és az ajkak olyan piros, mint a hasidit sziv. Ahogyan feltűnést kelt nálunk a festett arcú nő, éppen olyan csodálkozó szemekkel nézik meg Párisban azt a nőt, aki nem pótolja azokat a színeket, amelyek a természet elfelejtett adni. — Hangsúlyozni kell azonban ismételtetni azt, hogy ez a pótlás olyan precizitással, olyan raffineriával történik, hogy nem láttam még párisi nőt, akinek a festett arc, a fekete szemöldök, a kipirosított ajkak visszatetsző lett volna. A pucérájos nő, a rókócinos nő az uccán, a kávéház takarítónő, az áruházalki, üzletek elárulástól nyál csakogó a fejküljűkben hordják a szépségesszerek egész halmozát, mint az Opera páholyában ülő nagyterheskedő felesége, vagy az ucca könnyűvérti lánya. Láttam már itt kis szegény börtönlányt, akinek egész magyarázó

frank volt, ebédre megivott egy tejeskávét s mert közben észrevette hogy kifogyott az ajakirja, a legközelebbi üzletben könnyelmű kacagással fizetett ki három frankot az új tubusért. Na és aztán, mintha ez volna a legtermészetesebb dolog a világon, mindjárt ott az üzletben a legelső tükör előtt elintézte mindazt, ami a mi asszonyaink legfőbb toalett-titka, a miről a lesekedő szobalányok szokták suttogva pletykálni. — A nő nem csinál ebből titkot, legyen az az ucca, a kávéház, a vendéglő, a színház, a villamos vagy az autóbusz, mindenütt ki nyílnak a női retikülök, előkerül a festék, a puder, a tükör s néhány fürgé, ügyes mozdulat és újra friss, újra szép a párisi női arc.

De nemcsak ezt a toalett-titkot viszi a nyilvánosság elé a párisi nő, hanem uccára viszi a szépségét is.

Amint nálunk a háttérzobák sűrűn lefüggönyözött ablakait rejtenek el, az itt a nagy nyilvánosság előtt játszódik le. Este hat óra után, amikor az üzletekben, irodákban megszűnik a munka, kezd

Az ellenzék hatalmas lármát csap, ütök-verik a padokat, úgy, hogy a pénzügyminiszter nem folytathatta beszédét. Az elnök minden igyekezete, hogy a rendet helyreállítsa, sikertelen maradt, mire az ülést berekesztette.

Bucurestiből jelentik: 'Az Univerzumban megjelent azon cikket, a mely a kamara tegnapi ülésén viharos jeleneteket váltott ki, értesülésünk szerint Haissescu, a parasztpárt ismert vezére írta.

Magyar sajtó és sváb politika.

(Sváb támadás Blaskovits Ferenc prelatus ellen. 'A svábok és egy cluji lap cikke. Egy magyar politikus nyilatkozata.)

(Sajtó tudósítónktól.) Temesvár és a Bánát német és sváb polgársága érthető megdöbbenéssel figyelve azt a támadást, mely a svábság egyik frakciója részéről Blaskovits Ferenc prelatust, a sváb nép egyik kiváló vezéralakját érte. De fájdalmas megdöbbenést váltott ki a roppant éles hangon tartott támadás a magyarság körében is, mert a támadás oka abban a tényben rejlik, hogy Blaskovits egy magyar újságban, egy cluji lap hasábjain nyilatkozott a kormány iskola politikájáról, a mely egyformán sújtja az összes nemzeti kisebbségek kulturális élet lehetőségeit.

A magyar párt egyik előkelő vezető személynéje az ügyben a következőket mondotta a Közlöny munkatársának:

— A támadó cikk, mely az egyik temesvári német nyelvű napilapban jelent meg, a sváb ellenzék, a Temesvárotti letelepedett szászok „sváb” táborából indul ki, szerzője, Jahn Fülöp rendkívül éles módon elítéli Blaskovits nyilat-

kozatát és azzal vádolja, hogy a magyar lapban megjelent, magyar újságíróknak adott interjújával árulója lett a német ügynek, frontot változtatott s újból visszakacsint a „régivilágba” — az „ő-testamentumba.”

— A Közlöny csak a napokban közölte egy sváb vezérpolitikus nyilatkozatát Bianu szenátor vádjaiival szemben s örömmel olvastam, hogy ő is annak szükségességét hangoztatja, hogy közös érdekében közösen kell harcolni.

A magyarság sohasem zárkózott el az együttműködés lehetőségeitől, a magyarságnak sohasem jutott eszébe, hogy magyar vezető politikusokat renegátoknak bélyegezzen azért, mert német vagy román lapokban nyilatkoztak, de még a szászok sem vádolták dr. Roth Ottó képviselőjüket hazafiatsággal, mert a Brassói Lapokban, egy más magyar lapban fejtette ki politikai álláspontját.

Ugy, a magyarság, mint az összes népek s az egész ország érdeke, hogy az itt lakó összes

nemzetek megértésben, kölcsönös megbecsülésben, saját s az ország boldogulását célzó szorgalmas munkában éljenek és dolgozzanak.

Egymással s nem egymás ellen.

Ehhez pedig szükséges, hogy bajunkat, bánatunkat, minden óhajunkat és örömlünket ismerjük, amazzal emyhítsük és teljesítsük, ezt pedig megosszuk, ennek pedig egyik előfeltétele, hogy azokat egymással megismertessük. A míg elzárkózunk egymástól, soha sem fejlődhetik baráti viszony közöttünk, még a meglévő is elhidegül.

Hyen viszonyok között érthető, hogy a magyarság nem szívesen veszi az ilyen és hasonló kirohításokat, mert csak mélyíti a szakadékot, ahelyett, hogy áthidalná. Lehetséges azonban, hogy ezeknek a támadásoknak egyenesen ez a céljuk s csakis ebből a szempontból érthető, de meg nem bocsáthatók.

Filmgyárak alkonya.

(Bécs megszűnt filmcentrum lenni.)

(Bécsi szerkesztőségünkől.)

Két nagy filmgyár működik évek óta Bécsben: a Sascha és a Vita. A Sascha régebbi, a háború alatt alapította Sascha Kolowrat gróf osztrák arisztokrata. Uzepe a háború után váratlanul fellelőtt, a vezetőség a legnagyobb ál-

dozatok árán kiépítette, úgy, hogy a Saschának termékei a lehető legtökéletesebbek voltak és egész Európában nagy keresletnek örvendtek. Az elmúlt év folyamán azonban a helyzet megváltozott. — A Saschát — így jelenti bécsi szerkesztőségünk — elhagyták legkiválóbb rendezői és színészei, úgy, hogy egy időre szüneteltetni kellett az üzemet. A tél derekán azután nagy áldozatok árán sikerült az üzembelhelyezés, a Sascha filmjei azonban már nem találtak piacra, a kereskedelmi igazgatóság hiába próbálkozott a piasszinezéssel, üzleti eredménye elmarad. Ez az oka annak, hogy a legutóbbi alapítókéremelés is kudarcot vallott. A régi részvényesek alig éltek az elővételi joggal, amely a bécsi tőzsdén 100 koronás névértékesen alacsony árfolyamon került jegyzésre. Azonban ez az árfolyam is néhány nap alatt lemorzsolódott a felére, 50 koronára, vagyis egy harmadik békefelmérre.

A másik bécsi filmgyárat, a Vitát a Depositenbank alapította összeomlás után. A Sascha ebben az időben konkurrenciá nélkül állott, a Vita vezetőinek minden igyekezete arra irányult, hogy a Saschát legyűrjék. Az elmúlt év derekán, a Sascha alkonyának kezdetén úgy látszott, hogy a Vita kiűzötte le. Csakhamar azonban a Vita konjunkturája is véget ért. Nem segített az sem, hogy a Depositenbank újabb tőkét bocsátott

pesednek a kávéházak, a bárók, megtelnek a villamosok, a métró kocsjai és a kávéházak, bárók asztalainál, egy-egy pohár partisoft szines ital mellett, vagy a villamosokon, az autbuszon, a métrón ölelkezve, egymáshoz tapadva a szerelmes párok — fiatalok és öregek, szépek és rutak — ajkuk csókba forr, béczik egymást, falják, csókolják egymást, egyetlen szemérmes pirulásuk, úgy ülnek vagy állnak egymáshoz simulva, mintha rajtuk kívül nem volna senki a világon, mint ha a közszemlére tett szerelmük volna olyan természetes, akár a nyilvános helyen való étkezés. És ezek a jelenetek ismétlődnek meg kint az uccán is, ahol legnagyobb a forgalom, ahol vakító fényességet árasztanak a szikrázó ivilámpák. És nincs ember, aki egyetlen pillantásra is érdemesítene a csók baforró párokat, aki mosolyogna, pláne megütöközne rajuk.

Erkölcstalanságra ez, vagy a nő szemérmé hiánya? — lehet erről vitatkozni és minden vitaközö félnek igazza lesz, a maga szemérmegén keresztül nézve Párisban ez természetes, mint ahogyan azon sem ütköznek meg, hogy a párisi nőnek van olyan kategóriája, amelyik ugyanolyan garcon életet él, mint a férfiak.

Nem a szüleinél lakik, hanem külön szobát tart, nappal irodába, vagy üzletbe jár, pénzt keres, este pedig hódol mindazoknak a passzióknak, szenvedélyeknek, a melyek másutt csak a férfiak kiváltságos jogai. Hogy aztán ezeken az éjszakai kirándulásokon, a melyek végső útját a büntanyák felé vezetnek, sár is fröccsen a se lyemruhára — Páris nem törődik ezzel. Ha leány, nem felel senkinek érte, csak önmagának, ha asszony, megengedheti ezt, mert a férje tudtával csinálja, aki egyéb ként ugyanazokat a szenvedélyeket hajszolja másutt, más uton.

Nehéz ezt megérteni a mai erkölcsi felfogásunk mellett, de megmagyarázni lehet. Ha senki, hát Párisban igazán a teremtes koronája a férfi, övé az elsőség, csak utána jön a nő, aki a férfi szempontjából nem egyéb, mint egy mutogatásra szánt divatcikk, akinek nincs egyéb kötelessége, mint hogy szép legyen, fiatal maradjon, csillogjon, ragyogjon. Ha ezt a csillogást, ragyogást, a selymet és az ékszeret nem lehet elérni egyenes uton, vannak az életnek, a párisi életnek kacskaringós útjai is, ahol kötelezettségre találnak az álmok és a vágyak. Párisban a fiatalokból vannak és a tükör a mérleg a párisi nő szemében. A

tükör megmondja, mennyit ér a párisi nő. Hogy azután a cél nem mindig az ékszer és a ruha — ez már a vér kérdése, amely bizony meglehetősen forrón és bőségesen buzog Páris asszonyaiban.

A romboló, a földi élet hívságos örömeit hajszoló asszonyok mellett a fényárban uszó, csillogó, gazdag boulevardokon kívül pedig él, piheg a dolgozó Páris.

Reggeltől estig szakadatlan munka, kevés öröm, apró vágyak; ez erre az élet. Egyben azonban megegyeznek a dolgozó Páris asszonyai a boulevardok lakóival. 'A festett arora itt is szükség van!' 'A kéz nem ápokt, mert dolgozik, a lakócipő is szorítja a nem éppen kicsi lábukat, de a kiendőzés itt is tökéletes. Ők alkotják Páris tisztességes asszonyai táborának a zömét.

Ez a két szélsőség — a jó és a rossz — között van a harmadik kategória, amely se nem jó és se nem rossz, amelyik nem olyan romlott, hogy tisztességes ne lehessen még, de nem is olyan jó, hogy el ne bukják. Örökre, ha a sors és a sorssal együtt ő maga is akarja. A kis párisi lányok ezek, a regényekben, ohansonokban mil liószor megénekeltek midinettek, a fiúslábu, rövid haju grizettek, a kik inkább könnyelműek, mint

romlottak, akik érintetlenségének csak kitartó udvarlás az ára, akik kacagva tudnak elbújni, tudnak sírni, szenvedni egy-egy szerelmes férfiosókért, koplalni is, ha kell, a szerelemért, mindent-mindent, csak hosszú viszonyt és örök hűséget ne kívánjanak tőlük.

Ők népesítik be estefelé a boulevardokat. Ők táncolnak korgó zomorra, mámorosan a kávémentések sápládája mellett, az ő kedves szemtelenségük varázsolja az örök tavaszt Páris egére, ők azok, akik keresztezik minden férfinak az útját, akiket Páris falai közé vet a sors. Sok magyar fiú tőlük tanulja és tanulja meg az első francia szót, ők segítik át a párisi élet első nehézségein. És ha a szakoktatásban megelőzik őket, nem mögötöznék szerelmi drámákat, nem fenyegetőznek.

Hogy mi lesz belőlük, ha megöregednek? Amíg fiatalok, nem gondolnak rá, azután pedig csak lesz valahogy. A legtöbbször, mert hiszen dolgozni tudnak és szeretnek is — tisztességes feleség lesz, a kisebbik része pedig, a melyeknek könnyelműségét kikezdte a romlottság, — elmerül a sárba, amely itt Párisban mélyebb és feketébb, mint bárhol másutt.

Szenyörgy Ferenc.

rendelkezésre, amellyel modern, nagystílusú filmvárost építtetett, a Vita produkciókat éppúgy nem találta piacra, mint a Sascha filmjei. A részvények közdeli árfolyásánál a Vita kedvezőtlen üzletmenete is visszatükröződik.

Ausztria legnagyobb papírgyára és lapkiadóvállalata, a Steyriermühl mostanra szintén filmgyárat alapít, ennek sem jósolnak azonban nagyobb karriert, mint a Saschának és Vitának. Amikor Közép-Európa még el volt zárva a német, skandináv, francia és amerikai filmekről, szívesen vásárolták a bécsi gyárak termékeit. Most azonban Berlin, párisi és amerikai gyárak uralják ismét az egész kontinentet, úgy, hogy Bécs megszűnt filmcentrum lenni.

Az irányító devizaközpont.

(Csak a spekulációt ellensúlyozza.)

Budapestről táviratozzák: Kormánykörök azt tervezték, hogy a devizaforgalomnak a bankközi forgalomban való felszabadításáról még ezen a héten rendeletet adnak ki, azonban a rendelet kiadását elhalasztották. Az elhalasztásról most illetékes helyen kijelentették, hogy a devizaforgalom korlátozásainak elintézése tekintetében az a cél, hogy a devizaközpont pusztán irányító és ellenőrző szervvé alakuljon át, amely különösen három irányban fejtené ki tevékenységét. Elsősorban a koronának külföldre való kifizetését ellenőrizzék, illetőleg csupán az általa kiadandó különleges engedélyhez kösse. Úgyel arra, hogy külföldnek koronahitelt ne adjanak és ezzel minden esetleges koronahiteltől megakadályozzon. Harmadik irányú tevékenysége, hogy devizára és valutára semmiféle kölcsönt ne adjanak. Ez az intézkedés a spekuláció ellen szolgál védelmül. Mielőtt azonban arra a helyzetre rátérhetne a pénzügyi kormányzat az érdekeltek kívánságaira való figyelemmel és fontos nacionális szempontokból biztosítani akarja a piacot és a közönséget, hogy minden ilyen természetű és túlságosan gyors irítkedés káros jelenségei ne érjék.

Budapestről táviratozzák: Kállay Tibornak, a napokban lemondott pénzügyminiszternek új megbízatásával kapcsolatban illetékes helyen kijelentették, hogy a kormány semmi mászt nem tett, mint hogy az ország emánens érdekének szemmel tartásával felkérte Kállay Tibort, aki a külföldi kölcsönökről való tárgyalásokat és megállapodásokat alaposan ismeri, hogy szakértelmével álljon a kormány rendelkezésére. Kállaynak ez a megbízatása semmiféle irányban nem jelent diktatori hatalmat és távolról sem jelenti azt, hogy az új pénzügyminiszter tőle helyezné. Harding leendő magyar-

országi népszövetségi főbiztos és a kormány között nem lesz összekötő megbízott, mert gróf Bethlen

István miniszterelnök közvetlenül vesz részt a főbiztossal folytatandó tárgyalásokon.

Uj jugoszláv—bolgár háboru előtt.

(Állítólag félmillió szeb haderőt vontak össze. — Németországnak is az osztrák pénzügyi példát kell követnie. A francia— orosz tárgyalás anyaga.)

Berlinből táviratozzák: A *Londoner* londoni jelentés szerint a Balkánról érkező legújabb híreket riasztóaknak tartják. A jelek szerinte arra vallanak, hogy Jugoszlávia hadüzenetre készül Bulgária ellen. Állítólag már félmillió létszámú jugoszláv hadsereget vontak össze a bolgár határon.

Rómából táviratozzák: Belgrádi jelentés szerint Nincics jugoszláv külügyminiszter kijelentette, hogy a jugoszláv—bolgár viszony igen komoly. Szerinte megcáfolhatatlan jelentések vannak, amelyek szerint Alexandrov a szeb határ mentén 10.000 ágyúikkal és gépfegyverekkel felszerelt komitát csit vont össze, akiket a bolgár hatóságok toborzással és pénzzel támogatnak. A római bolgár követség ezzel szemben kijelentette, hogy ezekről a forradalmi gyülekezésekről szóló híresztelések teljesen légből kapottak.

Németországban már nincsen hadiállapot.

Berlinből jelentik: A Wolff-ügyműködés: A birodalmi elnök rendeletet adott ki a katonai kivételes állapot felfüggesztéséről és az államellenes törekvések elhárításáról. A rendelet hatályon kívül helyezi a személyes szabadságnak, a sajtószabadságnak és az egyesülési jognak a korábbi rendeletekben foglalt korlátozásait. Azonban szabad ég alatt gyűléseket, vagy uccákon és köztarékony felvonulásokat rendezni tilos. A rendelet ellen vétőket fogházbüntetéssel sújtják.

Drezdából jelentik: Held miniszterelnök az országgyűlésen a német nemzetiek indítványára kijelentette, hogy Németországban mindenütt kedvezően fogadták a kivételes állapot felfüggesztéséről szóló hírt, csupán Szászországban és Thüringiában nem. A kivételes állapot kérdésében a szász kormány minden hatalmi eszközt felfüggesztésig igénybe vehet, ha a rend és a nyugalmat megzavarják.

Berlinből táviratozzák: A német nacionalista párt a Weser-Ems kerületre Oldenburg Ottó vagy Bismarkot, a vaskancellár egyik unokáját jelölte, aki a maridatunot elfogadta. A fiatal gróf 27 éves és eddig nem vitt aktív szerepet a politikában.

Bukik a török kormány.

Ángorából táviratozzák: A török nemzetgyűlés előreláthatólag elveti a költségvetési javaslatot, hogy ezzel előidézzék a kormány bukását. Az új kormányt

Izzet pasa a többség radikális elvei alapján alakítaná meg. Ezek az alapelvek főképpen a kalifa és a császári család szántizetésére a vallási törvényszékek felfüggesztésére, az egyházi alapítványok igazgatásának megváltoztatására vonatkoznak.

Londonból táviratozzák: A Daily Telegraph szerint a belga kormány bukását a frank esése okozta és valószínűnek tartja, hogy a lemondott Theunis helyére Ismet Yaspas kerül, aki egyszer már volt miniszterelnök Theunis előtt. A párisi lapok sajnálják a most lemondott belga kormány bukását, de nem tulajdonítanak neki nagyobb külpolitikai jelentőséget.

A francia— orosz tárgyalások.

Prágából táviratozzák: Moszkvából jelentés szerint a francia— orosz tárgyalások megkezdése nemsokára bekövetkezik, amelyek főképpen a háboru előtti orosz adósságokról fognak folyni. Tekintettel az angol— orosz tárgyalásokra, amelyek szerint Oroszország kártérítést fog fizetni, ezzel szemben Oroszországban társaság alakult, hogy az antant által támogatott orosz ellenforradalmak károsultjait írják össze, amelyekért viszont az antantól követelnek kártérítést.

Párisból jelentik: Deves elnök lete alatt álló bizottság tegnap meghallgatta a Népszövetség gazdasági osztálya elnökének fejtegetéseit Ausztria pénzügyi talpraállásának eredményeiről. A gazdasági osztály elnöke kijelentette, hogy hasonló módon Németországban is örvendetes eredményeket érnének el.

A császári korona sorsa

(IV. Károly nem vitte Svájcba a német császári koronát.)

(A Közlöny bécsi szerkesztőjétől.) Az egész európai sajtót bejárta néhány nap előtt az a hír, hogy IV. Károly és Zita királynő magukkal vitték Svájcba a német császári koronát, amely azóta eltiint. A Közlöny bécsi szerkesztőse ezzel szemben beavatott helyről ma a következő felvilágosításokat kapta:

— Amikor az összeomlás után az osztrák köztársaság hivatalnokai akarták venni a koronakincsceket, a hatszögletű vitrint, amely a Habsburg-thüringiai család magánkincseit tartalmazta, üresen találták. Ez a vitrin azelőtt a híres Florentinert, a frankfurti ékszerész, a rózsaköltő és az a gyémántkoronát tartalmazta, amely 1867-ben Erzsébetet Magyarország királynőjévé koronáz-

ták. Ezeket az utolsó főkamrás, Berchtold gróf a császár parancsára magához vette és Svájcba szállította. A régi német császári korona azonban már száz év óta változatlanul a bécsi kincseskamrában van. Ma is ugyanazon a helyen őrzik mint azelőtt.

A német császári koronát Olaszország reklamáta a maga számára, azonban alap nélkül és ezért eredménytelenül. Olaszország igényét ép úgy elutasították, mint Csehszlovákiáét, az osztrák császári koronára nézve, amelyet avval a megokolással reklamáta a maga számára, hogy ezt csak aranyművesek készítették a Prágában székelő II. Rudolf számára.

Csendes főpróba

Egy délelőtt a siketnéma műkedvelők között. — Ahol a zafiban szereplők zajos sikert várnak.

(Saját tudósítókól.) A siketnéma aradi társadalmának a legszomorubb napja volt, amikor irítkézetüket Temesvárra helyezték. Ez a fájdalmas tény egy ideig megszüntette közöttük az összeköttetést az állandó kapcsolatot és sokáig nem volt alkalmuk arra, hogy egymásnak bánatukat vagy örömeiket „elmondhassák”. Néhány energikus ember közülök azonban nem nyugodott bele az erőszakos elszakításba és fáradságot nem kímélve dolgozott, hogy az Aradon élő 70—75 siketnémat ismét összehozza. Az eddigi munka eredménye az, hogy az aradi siketnémaik szombat este bált rendeznek a Fehér keresztben. Furcsa, bizar gondolat különösen akkor, ha tudjuk, hogy a mulatságot kabaré jelenet előzi meg, amelyen kizárólag siketnémaik szerepelnek.

Kérdés: Hogyan fognak a siketnémaik a zene ütemére táncolni és miképpen adják elő a kabaré tréfákat, hogy a nem siketnémaik is megértsék?

Elmentünk a főpróba. A főrendező fogadott szíves mosollyal és helyet kínált a pódium előtt. Azután megszólalt. Igen mert ő tud beszélni. A főrendező Kallós József az aradi színház művésze.

— Nagyon sok színész tanulhatna a siketnémaiktól, hogy hogyan kell szerepeket tanulni. A szereplők mindnyájan értelmes emberek és néhány próba után már tökéletesek voltak.

Azután megkezdődött a próba. Kallós egy hatalmas gesztussal figyelemre intte a szereplőket és már seprűvel kezében a pódiumon tenem egy fiatal hölgy. A jelenet címe: „A bohóc szerelme”. Igen mulatságos jelenet, mely halálos csendben játszódik le. Nagyszerű mimikával és kifejező gesztusokkal follyák az előadás, amelynek minden részlete könnyen megérthető. A műsor többi része: muzsika-

tek, zeneszámok, amelyeket a szereplők jókedvvel és élvezetesen táncolnak. Amikor érdeklődünk, hogy miképpen fognak táncolni, egyik süketréma élénk gesztusok

kül „kijelenti”, hogy a zenekar mellé vannak és figyelik a vonóbúr zásokat. Ha nem úgy szól a zene, ahogy táncolnak a zenekar a hibás. (p. 5.)

Vihar készül egy pénzügyi közgyűlésén

(Részvényesek harca az Első Temesvári Takarékpénztár r.-t. igazgatósága ellen.)

(Saját tudósítónktól.) Temesvár pénzügyi világának szenzációja van: az Első Temesvári Takarékpénztár r. t. legközelebbi közgyűlésén nagy vihar készül a részvényesek egyik oldaláról és ha nem sikerül az igazgatóságnak az elégedetlenség nagy táborát idejében leszerelni, fontos személyi változásokat idézhet elő az intézet vezetésében.

A pénzügyi részvényesek tekintélyes része már régóta rossz szemmel nézi a jelenlegi igazgató, Probst János volt járásbírónak igazgatói tevékenységét, aki az utóbbi nem alakult „Sváb Kereskedelmi bank” vezetői állásából került az Első Temesvári t. p. vezérigazgatójává Pestre való távozása után ennek az intézetnek élére.

A részvényesek egy tekintélyes része nem hajlandó Probst vezérigazgató működését zsebuk terhére továbbra is tűrni, mert a

legutóbbi mérlegből is kitűnik, hogy Probst járásbíró-vezérigazgató irányítása mellett Temesvárnak ez a legrégibb pénzügyi intézet lépésről lépésre háttérbe szorult a mindjobban előretörő fiatal pénzügyi intézetek mellett, amelyek szakavatott vezetéssel sokkal eredményesebb működést és finandális sikereket érnek el.

Az elégedetlen részvényesek értesüléseink szerint igen erélyes akcióba kezdtek és nagyon is kérdéses, vajon sikerül-e az elégedetlenek hatalmas táborát a közgyűlésig leszerelni, dacára, hogy a mai vezetőség mindent elkövet, hogy a készülõ vihart elhárítsa.

Pénzügyi körökben érthető érdeklődéssel tekintenek az ügy fejleményei elé, mely az intézet érdekkörén kívül álló polgárság nagy részét is erősen foglalkoztatja.

Most jön az érdekes fordulat. A tárcában 502 lej és 48.000 korona magyar pénz volt. Legnagyobb meglepetésemre a napokban hivatalos ajánlott levelet kaptok, amelyben az aradi állomás portása nekem megküldi a tárcában volt utlevélemet, községi igazolványomat, fényképes vasuti igazolványomat, három darab okmányt és egy pár névjegyet. Értesített, hogy ezeket a holmikot az állomási portási ládában találta és elküldötte címemre.

A pénzügyi és tárcámat azonban nem küldötte el a tolvaj, hiszen nem bolond és nem azért lopta el, hogy visszaküldje. A tolvaj ur bizonyára úgy gondolkodik, elégelek meg és köszönje meg ez az öreg pap, hogy beledobtam azokat a rám nézve értéktelen okmányokat. — Levele további során kéri a tolvajt a meglopott pap, hogy tetézze becsületességét még azzal is, hogy a tárcát is visszaküldi, mert a pénz visszaküldéséről nem is mer álmodni, hozzáfűzi, hogy ő csak egy szegény luteránus pap és a tolvaj ur könnyebben szerezhet magának bőrtárcát, mint ő. Mi is úgy gondoljuk, hogy a tolvaj küldje vissza a tárcát, gondoljon arra, hogy nem istenes dolog lopni, de paptól lopni egyenesen istentelenség és ne akarjon erőnek-erejével a pokolba kerülni. Azután meg manapság szegény az eklézsia, leghelyesebben teszi a tolvaj ur, ha a jövőben disztigvál és megvágatja, hogy kit lop meg.

Ma d. u. 4 órakor mérsékelt helyárrakkal és este 7,9 órakor

Uferini és társulata

a Kulturpalotában. 1149. Jegyek Blochnál. Katonazene.

Kerestetik

egy becsületos tolvaj!

Az a bizonyos becsületos tolvaj, aki ezidőszent még a sötétség homályában rejtőzik, tényleg kerestetik és akinek szüksége van a tolvajra, az Botha Sándor bácsi (Hunyádmegye) református lelkész. A református lelkésszel ugyanis megesett az az emberi dolog, hogy a vonaton kifosztották. Ezt a kifosztást egy hozzánk intézett levelében panasolja el a következőképpen:

— Még a múlt év december 15-én a budapesti gyorssal érkeztem Aradra éjjel, itt a kocsi lecsa tolták és hozzácsatoltak a gyorshoz két teljesen sötét és fűtetlen másodosztályu kocsit. Amikor nagynehezen felcihelődtem a kocsi perronjára, egyszerre nyolc-tíz csomagnélküli utas tolokodott fel a beszállási oldallal szemben levő másik ajtón. Kettő-három közrefogott, a többiek meg hátulról társigáltak, ugyanígy tettek a többi utasokkal is. Ordítózás, káromkolás, egyszerre a kocsi perronján vaiaki elkialtja magát: „Ellopták a pénzügyet!” Én is a nagy tolongásban a zsebemhez kapok és érzem, hogy begombolva volt alsó kabátom zsebéből ellopták a pénz tárcámat, jegyzőkönyvem és mellényzsebemben volt régi szép ezüst órámat és láncomat. — a télikabátom a felszálláskor be volt gombolva: Rajtam kívül még többeket megloptak, kiabáltunk is mindannyian randőr, csendőr után de minden hiába való volt, pokoli sötétség mindenütt, a vonatot közben sietve elindították és nem tehetünk semmit. Hogy a lopásokat kik követték el, sejtem: csakis azok, akik az ellenkező oldalon szálltak fel, beleveggyűtek a tolongásba és azután, sietve leszálltak.

A titokzatos cikkiró.

(Megsemmisítették Coty pártfőgyáros mandátumát.)

Párisból jelentik: A francia politikai közvélemény érdeklődésének a homlokterében továbbra is a frank stabilizálására irányuló kormányintézkedések és törvényjavaslatok állanak, de a politikai világnak alkalmat azért egy olyan eseménye is, amely, jelentéktelensége dacára, nagyobb port tudott felverni. Ez az esemény: Coty mandátumának a megsemmisítése. Coty, aki tudvalevőleg a „Figaro” tulajdonosa és hárs pártfőgyáros, mint új ember, tavaly került be a parlamentbe egy gyarmati kerület képviselőjeként. De azért, ha azelőtt nem is volt gyakori vendég a politikában, mégis meglehetősen hírhedt névvel került be a kamarába. Ugyanis tavaly egymásután több éles cikk jelent meg a „Figaro”-ban — két csillag jelzéssel, név nélkül — Anglia ellen. Ezeknek a cikkeknek amelyek majdnem a diplomáciai viszony elhidegülését idézték elő, szerzőjét mindenki *Clemenceau*-n vélte felfedezni, amikor lehullott a lepel s a következő vezércikk annak az embernek a nevével jelent meg, aki az eddigieket is írta, vagyis Coty, nevével. A cikkek fajsúlya természetesen nagyon megcsökként ezzel a súlytalan névvel, de a pártfőgyáros március-holnapra a közérdeklődés középpontjába került. Valószínűleg ez a körülmény buzdítólag hatott Coty mandátumszerző aspirációira és a „Figaro” tulajdonosa nem csekély pénzáldozat árán meg tudta szerezni azt a mandátumot, amelyet a francia kamara igazolóbizottsága most megsemmisített.

Aradi mozihírek.

A „Hetedik menyország” képletes elnevezése egy ódon bérház hetedik emeletét jelölte, ahol Holm Liza, egy gyári munkásnő lakott gyermekével. Szomszédai voltak Pat és Pataschon, akik babakészítők voltak, valamint Ole, egy erős marku legény, akik rendkívül szerették a mindenkitől elhagyott munkásszöveget. Körülöttük bonyolódik le azután a film egész meséje, Pat és Pataschon hol komikus, hol tragikus jelenetek után végre mégis győzelemre segítik a munkásszöveg igazságát, aki megtalálja boldogságát a gyár igazgatójának a fiával. A rendkívül érdekes és humoros jelenetekben bővelkedő filmet az Apolló mozgószínház március 2-től kezdődőleg 5 napon keresztül tartja műsoron.

A szürkeruhás leány a címe annak a kalandor idillnek, amelynek főszerepeit a legkiválóbb magyar színművészek játszó. A darab két férfi vezetőszeret Lukács Pál játssza. A női szerepet a szépségéről híres Hollay Kamilla, a detektívet Kürthy József, egy komikus lakáj szerepét pedig Vendrei Ferenc alakítja. A kalandorfilmet az Uránia mozgószínház tüzte műsorára és azt március 1-ével kezdődőleg három napon keresztül vetíti.

Hogy áll a lej?

1924. február 29-én 100 lejért adták:

Nálunk:

3.01 svájci frankot,
12.34 francia frankot,
25.000 külföldi magyar koronát,
38.000 effektív magyar koronát,
39.000 belföldi magyar koronát,
38.000 osztrák koronát.

Zürichben 3.65 frankot

Budapestben 36,500—37,600 K-

Irodalom, művészet

Az aradi színház műsora. Szombat d. u.: Gül-Baba. Ifjúsági előadás. Este: Fehér Kereszt Gyermekvédő Egyesület előadása. Vasárnap délután: Hattyulovag. Este: Pompadour. (Bérletszűnet.) Hétfő: Vanja bácsi. (A.) Drámai bemutató. Kedd: Tosca. (B.) Aca de Barbu és Kertész Vilmos vendégfelléptével. Szerda: Vanja bácsi. (C.) Csütörtök: Bajazzok és Parasztecsület. (A.) Aca de Barbu és Kertész Vilmos vendégfelléptével. Péntek: Vanja bácsi. (B.) Szombat: Carmen. (C.) Aca de Barbu és Kertész Vilmos vendégfelléptével. Vasárnap este: Pompadour. (Bérletszűnet.)

A timisoarai színház műsora. Szombaton, vasárnap d. u. 6 és este 9 órakor: Vörös malom. Vasárnap délután 3 órakor: Pompadour. Hétfőtől kezdve naponta: Vörös malom.

Uferini, a bűvészek mestere meghosszabbította aradi vendégszereplését. Hétfőn este 8 órakor, kedden délután 6 órakor előadást rendez az aradi városi színházban rendes színházi helyárrak mellett.

Lemondanak a budapesti színművészeti akadémia tanárai. Budapestről táviratozzák: A Színművészeti Akadémia több tanára: Csillag Teréz, Petnes Imre, Gál Gyula és Gyenes László lemondanak tanárságukról, mert fejéknél harminchat óráért 50.000 korona havi fizetés kapnak csak.

Szombaton és vasárnap délután 4 órakor Uferini előadás az aradi Kulturpalotában, mérsékelt helyárrakkal. Jegyek Blochnál.

Az aradi színház hírei. A színházi hét drámai szenzációja Csehov drámája, a Vanja bácsi. A nagynevű író egyik legszebb alkotását ismeri meg az aradi közönség a Vanja bácsiban, amelyet kifogástalan előadásban mutat be a szintársulat prózai együttese. Darvas Ernő rendezői irányítása mellett a főszerepeket Selegy Anidör, maga a rendező Darvas Ernő, Harmath Jolán, Mészáros Mária, Follinuszné, Gömör Emma, Kallós, Acs játszó, akik valamennyien lelkes ambícióval készülnek a sok tekintetben még ma is mítikus orosz nép életéből merített dráma színrehozatalára. — Három operaelőadást tart a héten a szintársulat. Kedden a Tosca, csütörtökön a Bajazzok és Parasztecsület, szombaton a Carmen operát játszó. Az operaelőadások iránti érdeklődést fokozza, hogy azokat Aca de Barbu, a cluji (kolozsvári) opera népszerű énekesnőjének és Kertész Vilmos vendégfelléptével tartják meg. — Vasárnap délután először megy mérsékelt helyárrak mellett a közkedvelt Hattyulovag operett a premier szereposztásában. — Uferini a városi színházban. Hétfőn este nyolc órakor rendes helyárrakkal és kedden délután hat órakor rendes helyárrakkal tartja meg bucsuestélyét a világ-hírű bűvész a városi színházban.

Egy temesvári pap ünneplése.

(Rech K. Géza szeminaryumi vice-rektor búcsuztatása.)

(Saját tudósítónktól.) A Közlöny a napokban megírta, hogy Pacia Agoston püspöki Kormányzó Rech K. Géza temesvári szeminaryumi vice-rektort resicai plébánosná nevezte ki. Tegnapi nagyszabású ünnepélyt rendeztek a távozó tiszteletére, amelyen a társadalmi notabilitások is megjelentek. Az ünnepélyen résztvett a temesvári magyar dalárda, a Polgári Szervezet, a Keresztényszociálista Iparosszervezet, a temesvári sajtó képviselői. Nemes József műszaki tanácsos a Polgári szervezet nevében nagyszabású búcsúbeszédet intézett az eltávozó Rech Gézához. Kayser Lajos prépost Kanonok, Pacia Agoston helyettesítve, nevében üdvözölte a plébánost. Dr. Láng Béla méltatta Rech eddigi működését, David Ok távián a Voimta Baratului szerkesztője román nyelven, Sárkány Gábor németül, Kubán Endre magyarul tartották megleghangú beszédüket. Réthy Imre dr. a polgári iskola igazgatója magasszónyalású beszédben köszönte meg David Oktávián méltatását. Legrády István a Filharmónikusok, Horváth Antal a magyar dalárda nevében beszélt. Kovács Ödön dr. és Kohn Samu kereskedő fejezték be az ünneplő beszédük sorát.

Forgalmi akadályok.

(Megakadt a táviró, telefon, vasút és közúti forgalom a nagy havazás miatt.)

(Saját tudósítónktól.) A tegnapi reggel óta tartó szokhatlanul nagy havazás súlyos mizériákat idézett elő egy a közlekedés terén, mint a fűveszélő forgalomban. Erdélyben több helyen nyílt pályán megállottak a vonatok, hogy a sínekre hulló hótömegeket eltakarítsák a vonat útjából. Aradon a telefondrótokat a lenakadó hó sulya több helyen elszakította. Ma reggelre a telefonbeszélgetések több vonalon szüneteltek. A postahivatal műszaki tisztviselői a tűzoltóság segítségével vette igénybe, hogy az elszakadt telefondrótokat kijavítsa. Ugyanígy mizériák állottak be a táviratozási felől is, mert az országutakon a táviródrótok a hó sulya alatt leszakadtak. A közúti forgalmat Aradon szintén akadályozta a sínekre hullott hótömeg és két mozdornyival is nehezen bírták a forgalmat lebonyolítani. A nagy havazás különösen aggodalomra ad okot a régi renoválatlan házaknál, amelyek a hótömeg hatalmas sulya alatt könnyen összeroppanhatnak. Erre példa a két év előtti malhoz hasonló nagy havazás, amely több katasztrófális házbeomlást idézett elő. A hatóságok minden intézkedést megtettek a hótömegek eltakarítására.

HIREK.

Az új lakbértörvény.

(A miniszter szerint kielégíti az általános érdeket.)

Bucurestiből jelentik: A kamara külön termében tegnap értekezetre ültek össze a liberális képviselők és szenátorok, akiknek Marzescu igazságügyi miniszter részletesen beszámolt az új lakbértörvényjavaslatról. A javaslat kielégítette a többségi képviselőket és szenátorokat, akik közül Leonte Moldoveanu, Pangrati és Popovici elismerőleg nyilatkoztak a javaslatról és kijelentették, hogy ez az első lakbértörvény, amely kielégíti az általános érdekeket. Marzescu kijelentette, hogy hogy ő a lakbértörvény szerződéseket három évvel tervezte meghosszabbítani, de a minisztertanács két évre redukálta. Szívesen vesz minden javaslatot és ezért azt ajánlja, hogy minden párt alakítson három bizottságot és tegye meg észrevételeit a javaslatot illetően.

— Az aradi prefektus Timisoarán. Georgescu János belügyi vezérfelügyelő, Aradvármegye prefektusa ma táviratozott Timisoaráról a megyei prefekturának, hogy megérkezett Timisoarára, ahol egy értekezleten vesz részt. Timisoaráról szombat délelőtt folyamán érkezik vissza Aradra.

— A timisoarai főpolgármester hazaérkezett. Georgeviciu Lucian dr. Timisoara főpolgármestere szombaton érkezik vissza Bucurestiből, ahol fontos hivatalos ügyeket intézett el.

— A csákovai új főszolgabíró beiktatása. Ma iktatták be hivatalába Selegian Virgil csákovai főszolgabírót, aki ezelőtt Timisoarán működött mint rendőrfelügyelő. A beiktatást Bejan Cornél alispán végezte. A hivatalos aktus után ünnepi vacsora volt Selegianu tiszteletére.

— A magyar és francia diákság közeledése. Párisból táviratozzák: Az Association Generale des Etudiants de Paris ma nagy ünnepélyességgel fogadta a magyar egyetemi és főiskolai hallgatók párisi tanulmányúton levő reprezentánsait. A francia diákszövetség melegen üdvözölte a megérkezett magyarokat és hivatkozott a fiatalok internacizmusára, amely nem ismer határokat, gyűlölködést és megiermetli az igazi béke légkörét. A magyarok nevében Deák Ferenc köszönte meg az üdvözlést és a vendégszerető fogadtatást, majd a francia diákok támogatását kéri a diáksereakcióban. A magyarokat ezután a francia diákszövetség megvendégelte.

— Folyósítják a timisoarai nyugdíjasok nyugdíját. A timisoarai nyugdíjasok a napokban végre hozzájutnak szerény nyugdíjukhoz. Illetékes helyről nyert információk szerint a nyugdíj-könyvecskék a napokban megérkeznek és a pénzügyigazgatóság megkezdi a nyugdíjak folyósítását.

— Az újságíró szabadjegyek ügye. Bucurestiből jelentik: A közlekedési miniszterium közlése szerint az idei újságíró szabadjegyeket március 10-én állítják ki.

— Elhunyt olasz politikus. Rómából táviratozzák: De Nava volt olasz tengerészeti miniszter és képviselő ma hirtelen meghalt.

Ujabb kommunista összeesküvés Magyarországon.

(Kun Béla Moszkvából dirigálta budapesti hívet. — Egész Európára kiterjedt a propaganda.)

Budapestről táviratozzák: A budapesti rendőrség egy hónapos nyomozás után egész Európára tervezett kommunista összeesküvést leplezett le, amelyet a moszkvai központ irányított. A nyomozás érdekében egyelőre nem hozzák nyilvánosságra az adatokat. Rendőrtek és detektívek nyomoznak több vidéki városban is. Az összeesküvés nyomaira Csehországból, le főleg a határszéleiről be csempészett kommunista röpiratok és újságok vezettek. Megállapították, hogy nemcsak a magyarországi munkások közül kerültek ki a kommunista vezetők, hanem a mozgalom szervezésére és a munka megkönnyítésére cseh sőt orosz agitátorokat is csempészett Magyarországra a moszkvai központ. Megállapították, és ez a nyomozásnak eddig a legnagyobb jelentőségű eredménye, hogy a szervezkedést közvetlenül Moszkvából irányították. A moszkvai „exkutív komité” küldött cseh és tót agitátorokat és orosz titkos

megbizottakat az országba hamis néven és hamis utlevéllel, a felvidékről jöttek azután Magyarországra és elárasztották egész Miskolcot és Sátoraljaújhelyt. A központból küldött agitátorok és megbizottak, valamint a szervezkedés magyarországi vezetői az egzekutív komitétól dollárban kaptak a fizetésüket és azonkívül is óriási összegeket bocsájtott rendelkezésükre a központ agitáció és propaganda céljaira. A vezetőknek Moszkvából küldött és elfogott leveleiből kiderült, hogy a magyarországi kommunisták közvetlenül Kun Bélának, mint az egzekutív komité tagjának irányítása alatt állottak. Sikertelenül elfogta Kun Bélának is néliány levelét, amelyek magyarországi megbizottaihoz szölkáltak. A rendőrség kezében levő iratok nyilvánvalóvá teszik, hogy más országokban is hasonló nagyarányú szervezkedés indult meg az egzekutív komité kezdeményezésére.

— A román—orsz tárgyalások. Bucurestiből jelentik: A román—orsz tárgyalások március 10-én megkezdődnek. Egyidejűleg gazdasági megállapodások tárgyában is fognak megbeszéléseket folytatni a két ország kiküldöttei. A román delegációt Nistor bukovinai miniszter fogja vezetni.

— Az ügyvédi kamarák módosítása. Bucurestiből táviratozzák: Az ügyvédi kamarák bucaresti elnökségét rendkívüli közgyűlésre hívták össze, hogy az ügyvédi kamarák módosítása ellen állást foglaljanak. Határozati javaslatot fogadtak el, amely szerint a jelenlegi törvényt megfelelően tartják, mert annak módosítása az ügyvédek érdekei ellen volna.

— Közigazgatási vizsga Timisoarán. Aradvármegye prefekturája ma távirati értesítést kapott a timisoarai prefekturától, amely szerint a közigazgatási állásokra pályázók vizsgája március 5., 6., 7. és 8-án lesz Timisoarán. A vizsgák színvonalát a timisoarai prefektúra és a vizsgáztató bizottság elnöke Peter Julian belügyi vezérfelügyelő. Mindazoknak az alkalmasságát fogja a bizottság megvizsgálni, akik február huszonötödikéig pályáztak közigazgatási állásokra.

— Magyar képviselő az üzleties sport ellen. Budapestről táviratozzák: A nemzetgyűlés mai ülésén a tesinevelési alapról szóló törvényjavaslat tárgyalása során Kéthly Anna szociáldemokrata képviselő helytelenítette a kényszerített sportolást. Petrovác Gyula szerint a sportnak a régi, nemes hagyományokból ültetett alacsonyítása a demokratizálás első következménye. Amikor a sportba idegen elemek kerültek, amelyek mindenüvé beviszik a kalmárszellemet, egyénileg is ültetett tették a sportot és a sportgyesületeket üzletszerű vállalatokká alakították át.

— Együttesen tárgyalják az összes budapesti bombamerényleteket. Budapestről táviratozzák: A Reviczky-uccai bombamerénylet ügyében kedden nem tartják meg a tárgyalást, mert az ügyészség az összes bombamerényletek ügyének egyesítését indítványozta.

— Kanyarójárvány Aradmegyében. Jelentette a Közlöny, hogy Aradmegye több községében veszedelmes mértékben terjed a kanyarójárvány főképen az iskolás gyermekek között. Dr. Bradean Athanaz aradmegyei főorvos tegnap elrendelte a második konopi iskola bezárását is és ma Galsára is rendelkezést küldött az iskola bezárására vonatkozólag, mert a gyermekek már aggasztó számban betegednek meg. Reméjük, hogy a járvány a megtett óvintézkedések következtében szünni fog.

— Elkészült utlevelek. A timisoarai utlevélhivatalnál a következők vehetik át utleveleiket: Barth Károly Gradiste, Györi Judit szül. Nagy Ujmosnica, Nagy Valentin Pesac, Németh Mátyás Tomác, Sass Julianna szül. Kelemen, Sass István, Gál Erzsébet, Popári Flora szül. Tóth, Zseki György és Tarnóczi Lajos mind Timisoaráról.

— Öngyilkos asszony. Schneider Jánosné arad-ségai lakos ma délelőtt öngyilkossági szándékból szödaoldatot ivott. A mentők súlyos belső sérülésekkel szállították a kórházba. Öngyilkosságának okát nem tudják, mert még nem lehetett kihallgatni.

— Az otlacai vámcsempészes az aradi vádtanács előtt. Moldovan Silviu dr. aradi törvényszéki elnök elnöke alatt ma délelőtt tárgyalta a vádtanács az otlacai vámcsempészes ügyét. Mint jelentették, Nemes Géza terménykereskedő, Faragó Gyula földbirtokos és Goró Károly, a csempészesi ügy gyanúsítottjai az ügyészség vádirata ellen kifogást nyújtottak be a vádtanácshoz, amely a mai napra tűzte ki az ügyben a tárgyalást. Mandru Miklós kir. ügyész volt jelen a vádhatóság képviselőjében a zárt tárgyaláson. A vádtanács nem helyezte vád alá a gyanúsítottakat, hanem elrendelte a bizonyítások kiegészítését.

— Lopás. Özvegy Barics Istvánné jelentett tett az aradi rendőrségen Tordai István ellen, aki állítólag tőle több ezer lej értékű ruhaneműt ellopott. A rendőrség megindította a nyomozást.

— **Ujból tüntettek a Bucurestii háztulajdonosok.** Bucurestiből táviratozzák: Ma délelőtt 10 órakor a Bucurestii háztulajdonosok ujból gyűlést tartottak, amelynek végzetével hatalmas menetben a miniszterelnökség palotája elé akartak vonni. A tüntetés hírére azonnal katonai készültséget mozgósítottak, amely a miniszterelnökség környékét, valamint a körülfekvő utcákat erős kordonnal zárta el. Az érkező tüntető tömeg át akarta törni a kordont s emiatt kisebb összecsapás történt a háztulajdonosok és a katonaság között. Rövid küzdelem után sikerült a tüntető tömeget szétszórni. A háziurak kénytelenek voltak kivánságaik előterjesztését egy küldöttségre bízni, amely aztán meg is jelenhetett a miniszterelnöki palotában.

— **Eljegyzés.** Takács Annuska (Kisjenő) és Nagy György Tipár (Szapárliget) jegyesek.

— **Harc a timisoarai kávéosok és pincérek között.** A timisoarai kávéháztulajdonosok ma felbontották a pincérek kollektív szerződését. A pincérek negyven százalék fizetésjavítást követelnek, amelyet a tulajdonosok nem hajlandók teljesíteni.

— **Rabló álcasendőrök.** Vakmerő rablás történt tegnap Kiskomlós községben. Richaupt Ottó vendéglőshöz két csendőrruhába öltözött férfi állított be és azzal az ürüggyel, hogy hamis pénz után kutatnak, felfordították az összes fiókjait és hatezer lejt elvittek. Mielőtt elmentek, a vendéglőst halállal fenyegették meg, ha feljelentést mer tenni. Ennek dacára Richaupt feljelentette az ügyet a komlói csendőrségnél, ahol megindult az erélyes nyomozás.

— **Tiltott műtét után halál.** Nemrég meghalt a timisoarai Fehér Kereszt kórházban Joanovics Antalné. Rövid idővel halála után névtelen feljelentés érkezett a timisoarai ügyészséghöz, amely szerint Joanovicsné halála egy rajta elkövetett tiltott műtét következtében állott be. Az ügyészség elrendelte a hulla felboncolását, mely dr. Farchescu vizsgálóbíró jelenlétében történt. A boncolást dr. Wachtmann városi orvos végezte és megállapította, hogy a halál tényleg tiltott műtét következtében állott be. Az ügyészség elrendelte a nyomozást.

— **A csermői testvérgyilkosság.** Megirtuk, hogy Csermő községben Sós Trajánt öccse, Sós Péter agyonlőtte. A gyilkost ma szállították be az aradi ügyészség fogházába. A vizsgálóbíró előtt tett vallomásaiban beismerte a gyilkosság elkövetését és indítokul azt hozta fel, hogy bátyja, Traján házasságra lépése utáni napon megcsalta feleségével. Megtudta azt is, hogy felesége, Faur Anna 1918-ban hosszabb ideig vadházasságban élt bátyjával és most február 24-én csak azért esküdt meg vele, hogy minél többet és feltűnés nélkül lehessen együtt a bátyjával. A gyilkost a vizsgálóbíró vizsgálati fogházba helyezte.

— **Szombaton és vasárnap délután 4 órakor.** Uferini előadás az aradi Kulturpalotában, mérsékelt helyekkel. Jegyek Blochnál.

— **Zavarok a timisoarai telefonforgalomban.** Timisoarán néhány nap óta a József- és Erzsébetvárosban háromszáz telefonállomás és a földalatti kábel működése szünetel. A kábel felemelése és kicserélése néhány napon belül történik meg, úgy hogy a jövő hét elején ismét használhatóvá lesz. A telefon állomások helyrehozatalára is megtörtént az intézkedés.

— **A Hellas S. C. március 2-án, vasárnap d. e. 10 órakor** rendkívüli közgyűlést tart a város háza kis tanácstermében. Társv: Alapszabály módosítása. Az Elnökség.

— **A farsang legényesebb mulatságának** ígérkezik az aradi római katolikus gimnázium javára a Fehér Keresztben rendezendő műsoros táncestély március hó 3-án. A bálát megelőző műkedvelői hangverseny számai kedvesnél kedvesebb meglepetéseket tartalmaznak. Lesz szindarab, zene, ének, tánc, minden a legjavából, előkelő izléssel összeállítva; utána hideg buffet, forró virsli, sör, bor, pezsgő, tánc reggelig. Kezdeté 9 órakor.

— **Az aradi borbély- és fodrászmesterek** nagybálja március 2-án (vasárnap) a Fehér Kereszt szálló nagytermében. A bál sikere érdekében a rendezőség fáradságot nem kímélve nagy előkészületeket tesz.

— **Két előadást tart Uferini** mérsékelt helyekkel szombaton és vasárnap délután 4 órakor az aradi Kulturpalotában. Jegyek Blochnál.

— **Béreljen Kerpel könyvtárában**

— **AAC. old-böv jelmezestély** ma a Központi szálloda nagytermében.

— **Meghívás.** Az aradi iparosok hitelszövetkezete március 2-án (vasárnap) d. e. 10 órakor az aradi ipartestület székházában rendes közgyűlést tart, melyre a tagok meghívottak azzal, hogy amennyiben határozatképes számban meg nem jelennek, a közgyűlés a megjelent tagok számára való tekintet nélkül március 9-én d. e. 10 órakor fog megtartatni. Az igazgatóság.

— **Az aradi süketnémák egyesülete** a süketnémák otthona alapja javára szombaton, március 1-én nagy szabású táncmulatságot rendez a Fehér Kereszt nagytermében. Jegyek előre válthatók Singer Gyulánál, a Thököly-tér sarkán.

— **Az Egyetértés sportegyesület** március másodikára, a Központban hirdetté bálját, a rendezőség kilencdikére halasztotta el, hogy az előkészítéshez kellő idővel rendelkezhesen.

— **AMTE. birkózó háziversenyt** rendez március 2-án, vasárnap este 8 órai kezdettel a Munkás-Otthon nagytermében.

Sport.

Új világrekord.

(Weissmüller megjavította a 100 yardos uszás világrekordját.)

Newyorkból táviratozzák lapunknak: Johnny Weissmüller, a magyar származású csikágói uszófenomén tudvalevően egész sereg világrekordot javított meg 50 yardtól egészen 500 yardig. Fényes versenykarrierjét azonban hirtelen megakasztotta az 500 yardos világrekordkísérlet (5 p. 47.6 mp) közben szerzett szívbaja. Weissmüller kórházba került, ahol kiheverte muló természetü baját, majd — most már Bach-

LEGUJABB.

Albániában kikiáltják a köztársaságot.

Rómából jelentik: A lapok értesülése szerint Albániában köztársaság kikiáltása.

Az angol pótválasztások.

Londonból táviratozzák: A Reuter távirati iroda jelenti, hogy a Bunleyben a pótválasztáson Henderson betűgyűminisztert Camps

rach olimpiai tréner keze alatt újra trenirozni kezdett; de óvako-dott a megerőltető versenyektől s a klasszikus távolságokat mellőzve, exotikus távolságokot, 200, 300, 400 yardot uszált és javította a világrekordokat.

Sokáig tartott, amíg Weissmüller megtámadott fiatal szervezete annyira rendbe jött, hogy 100 yardon is vízbe szállhatott. Weissmüllernek mindigart az első kísérlete sikerült. Miamában (Ohio) stárhoz állt az ott rendezett uszómitingen és 52.8 mp-re javította meg a 100 yardos uszás világrekordját, amelyet eddig — hivatalosan — Kahamamokka (Honolulu) tartott 53 mp-cel. Weissmüller már elérte egyszer az 52.8 mp-es eredményt, de a nemzetközi uszószövetség nem hitelesítette rekordnak.

Vakmerő rablótámadás egy bécsi bank ellen.

(Revolverharc az utcán.)

Bécsből jelentik: Tegnap délebben két fiatalember állított be egy ismert bécsi bankhoz. Az irodában a banktisztviselő sztrájk folytán csak a hatvanhárom éves Neubrunn Jakob a banküzlet tulajdonosa tartózkodott. A fiatalemberek megkérték, hogy váltson be nekik tizenhét dollárt és amikor Neubrunn hátrafordult, hogy írósztalánál kiszámítsa a dollárért járó összeget lassan háta mögé suhantak és borkomragadták. A bankár azonban kiszakította magát kezeik közül és segítségért kiáltott. A támadók megijedtek, hogy felkarmazza az utcát és elmenekültek. A bankár először kirohant az utcára és figyelmeztette a szomszéd házmeisterit, aki a rablók után iramodott. Rohanás közben oda kiáltott egy közelben álló rendőrnök, aki esatlakozott az üldözöshöz. Mikor a rablók látták, hogy üldözik őket revolvert rántottak és két lövést adtak le az üldözökre. Miután az üldözök és üldözöttek között egyre nőtt a távolság, Wyk, Krimbeck és Stark rendőrök, autóra ültek. Így néhány perc múlva sikerült a két rablót elfogni. A rendőrségen felvették vallomásaikat, amelyek szerint nevük Simgi Peritz és Karl Battig mindkettőn ismert betörők. A rendőrség nyomoz, hogy nem terhelheti a lelküket más bűn is.

vetlenül küszöbön áll a köztársaság kikiáltása.

konzervatívvel szemben mintegy 2000 szótöbbséggel képviselővé választották.

Amikor a képviselő részeg.

(Revolverrel megsebesítette leányát és botrányt okozott a vendéglőben.)

Prágából jelentik: Sulyos következményei lettek a napokban annak, hogy egy képviselő részegre itta magát. Farbula Róbert a cseh szlovák parlament szociáldemokratá képviselője a napokban mostoliaiányával Zvolenszky Mária-val az Estelányi vendéglőbe ment szórakozni. Az este folyamán egy másután üritette a boros poharakat, aminek azután tragikus következménye lett. Amikor távozni készültek, a leány arra kérte atyját, hogy a nála levő revolvert tegye belső zsebébe. Farbula elővette a fegyvert és a vendégek felé irányította. Erre a leány kiakarta venni kezéből. Miközben ketten fogták a revolvert, az elsült és a golyó a leány karjába furdott. A vendéglőben nagy riadalom támadt, azonnal értesítették a mentőket és a rendőrséget. A szerencsétlen leányt a kórházba szállították, a képviselő pedig nagy ellenkezés után sikerült a rendőrségre vezetni. A rendőrségen jegyzőkönyvet vett fel az esetről és elkobozta a revolvert, mert Farbulának nem volt fegyverviselési engedélye. Különösen hatott az a tény, hogy Farbula még ott kihallgatása folyamán kérvényt nyújtott be, amelyben fegyverviselési engedélyt kért. A leány kihallgatásakor azt kérte a rendőrségtől, hogy ne büntessék atyját, mert csak véletlen szerencsétlenség történt, amelynek nem oka. A képviselő kihallgatása után visszatért az Estelányi vendéglőbe, ahol újabb incidense támadt. Opcsánszky Károly cukrásszal összeütközött, mialatt nemcsak a cukorárust, hanem a köztársasági elnököt is sértő kifejezésekkel illette. A vendégek felháborodása oly erővel tört ki, hogy a képviselő jónak találta elmenekülni. A rendőrségen másnap Hubercet Gusztáv színész, aki azt vallotta, hogy amikor megkérdezte a képviselőt, hogy vigyázatlanságból történt-e a lövés, azt felelte hogy csak azt sajnálja, hogy nem ismételte meg. A rendőrség mindkét esetről jegyzőkönyvet vett fel s az aktákat ártette az államügyészséghez.

Kurtizán lelke.

Dráma a társadalom moosarából.

Ezt követi ma utóljára: **Gilberto** szenzációs mutatványa az **APOLLO** szinpadján.

Röviden, METALLUM, legő a legjobb Lloyd 2040-II 14145

KÖZGAZDASÁG.

Aranybetétek aranyértékben való visszafizetése

(A magyar Kuria érdekes döntvénye.)

Budapestről jelentik: Bíróságokban gyakori eset, hogy a büntetőbírók hivatalból szakértői vizsgálat alá veszi a bajba jutott pénzügyesek státusát. De egészen ritka, mondhatnók példátlan eset az, amikor polgári perben azt vizsgálja a bíróság, hogy valamely inzulvens pénzügyes helyzete milyen. Egyik, a Kuria előtt folyó konkrét perben most bekövetkezett ez az eset és a legfelsőbb bíróság gondos vizsgálat és mérlegelés alá vonta, hogy a nagykanizsai takarékpénztár részvény társaság anyagi helyzetét miképpen áll. A konkrét per *Régenhard Pál* magántisztviselő indította meg és a nagykanizsai takarékpénztártól azt követelte, hogy az ott régi időben elhelyezett aranybetétét aranyban fizessék vissza. A per során a nagykanizsai takarékpénztár arra a miniszeri rendeletre hivatkozott, amelyet tavaly becsatoltak ki. Eszerint

a kormányrendelet egyik paragrafusa módot nyújt ahhoz, hogy az adós az aranyban teljesítendő pénztartozásának a méltányosság alapján való megfizetése mellett a készletét aranyban fizessék vissza.

Az alperes nagykanizsai takarékpénztár is hivatkozott erre a rendeletre, hangsúlyozván, hogy a felperessel létesített ügylet megkötése óta annyira megváltoztak a gazdasági viszonyok, hogy a pénz értékében beállt eltérés oly nagyfokú, hogy méltánytalan lenne ma már, ha az aranybetétet aranyban itélnék vissza a bíróság. A nagykanizsai bíróságnak helyt is adott az alperesi érvelésnek és a felperest elutasította kérésével.

A pécsi ítéletből már más állásponton volt és marasztaló ítéletet hozott.

Fölkerült az ügy a kúriához. A legfelsőbb bíróság a nagykanizsai takarékpénztár kérelme folytán

vizsgálat tárgyává tette az alperes pénzügyes státusát különösen abból a szempontból, hogy hogyan alakul az az intézet aranykövetelése és tartozása tekintetében.

Megállapította, hogy a takarékpénztár által kihelyezett aranyfrank értéke 14 és fél millió koronára értékelhető, és ehhez járul még 2388 darab os. és kir. arany, amit szintén kihelyeztek. Ennek értékét 63 és fél millió koronában vették fel. Fennáll tehát az alperesnek 78 millió aranykövetelése. A Takarékpénztár kimutatása szerint 2535 darab aranyhiánya van ennek 68 millió korona az értéke, így tehát 10 millió korona még mindig a takarékpénztár javára esik. Ennek folytán a Kuria megállapította, hogy aranytartozásaira aranyköveteléseiben megfelelő fedezet van. De tovább ment a Kuria erre vonatkozó vizsgálatában és kiemelte, hogy az alperes pénzügyesnek 1922. évi zárszámadása és mérlege olyan adatokat mutat amelyekből kétségtelenül kitűnik,

hogy a takarékpénztár üzletmenete rendkívül virágzó és az utóbbi 20 százalékos osztalékot fizetett, tartalékalapja az alaptőkéjét meghaladja és mérlege szerint jelentékeny értékpapírállománya, intézeti háza és egyéb ingatlanvagyonra van és alaptőkéjét legutóbb a duplájára emelte fel. Nem kerülte el a Kuria figyelmét az sem, hogy a takarékpénztár a tulajdonában levő 4 százalékos magyar koronajáradékot 77 koronás árfolyamon állította a mérlegbe, holott a papírok tőzsdei árfolyama ma már a mérlegbe fölve értékénél tisztebb és nagyobb. Mindezekből nyilvánvaló, mondja az ítélet, hogy

az alperes takarékpénztár aranytartozásait teljesíteni képes és épp ezért a kereseti kérelem szerint az aranybetétek aranyban való visszafizetésére kötelezni.

Ez az ítélet, amely egyúttal hasonló esetekre nézve egyszerűen döntvényszámba megy, annyira elvi jelentőségű, hogy a joggyakorlatban még bizonyára nagy hullámokat fog fölverni.

= Aradi céghivatali hírek. Az aradi törvényszék céghivatalában az elmúlt héten a következő változások fordultak elő: Szekfü és Társa cégből Császár Imre kilépett és Szekfü Emánuel tulajdonos az üzletet Szekfü és Társa címen mint egyéni céget vezeti. Lusztig Dezső cégbe Berger Sándor mint társ belépett és a céget Lusztig és Berger névvel tovább vezetik. Az aradi vásipari rt. 1923. október 23-án tartott rendkívüli közgyűlésén az igazgatóságba beválasztotta Arsenovicu Gyula pénzügyi főfelügyelőt cégjegyzői jogosultsággal. A Mezőgazdák kereskedelmi rt. 1923. december 15-én tartott rendkívüli közgyűlésén az alapszabályok 1.

és 7. pontját megváltoztatták; a céget továbbra is Societate Commerciale Agriculorilor szöveggel jegyzik. Bemutatták mérlegüket a Nagyszerindi Hitelszövetkezet, amely 108 ezer lej alaptőke mellett 7716 lej tiszta hasznot, az Aradszentmártoni Hitelszövetkezet, amely 64 ezer lej alaptőke mellett 6196 lej tiszta hasznot mutat ki. Tigelmann Ferenc conopi vegyeskereskedő bejelentette cégének megszüntetését. A kurticsi hitelszövetkezet bejelentette felszámolását. Az aradi Textilipari R. T. kérte 8 millió nyolcszáz ezer lejes alaptőkéjének 27 millió százötvenezer lejes való felemelésének bejegyzését.

Valutapiac.

Aradi valutárák. (Február 29.) Francia frank 8.10, svájci frank 33.25, dollár 192.50, dinár 2.45, szokol 5.65, lira 8.25, angol font 8.26. *Kifizetések:* Budapest külföldi 250, belföldi 390, Bécs 380, Prága 5.58, Zürich 33.20, Milano 8.20, London 822, Páris 8.05, Newyork 191.50, Belgrád 2.42.

Temesvári valutárák. (Február 29.) Newyork 192, dollár 193, London 825, angol font 830, Páris 7.95, francia frank 8, Milano 8, lira 8.05, Prága 5.50, szokol 5.40, Zürich 33.15, svájci frank 33.20, Belgrád 2.38, Budapest külföldi 230, belföldi 380, magyar korona 330, Bécs 370, osztrák kor. 360.

Zürichi nyitás. (Február 29.) Amsterdam 215.50, Newyork 577.3750, London 2485, Páris 24.37, Milano 24.87, Prága 16.75, Budapest 0.0150, Belgrád 72750, *Bucuresti* 3.70, Bécs 0.0081.50.

Zürichi zárlat. (Február 29.) Amsterdam 215.25, Newyork 577.25, London 2484, Páris 24.17.50, Milano 24.85, Prága 16.75, Budapest 0.01.30, Belgrád 7.26.25, *Bucuresti* 3.05, Bécs 0.0081.50.

Bucuresti tőzsdezárlat. (Február 29.) *Kifizetések:* Páris 806, London 822, Newyork 19150, Mi-

lano 827, Zürich 3350, Bécs 2725, Prága 565, Budapest 30. *Valuták:* Napoleon 730, léva 1.32, török lira 0.98, angol font 815, francia frank 8.20, svájci frank 33.50, lira 8.10, drachma 2.90, dinár 2.25, dollár 190, lengyel marka 0.00023, osztrák korona 0.002750, magyar korona 0.0031, szokol 5.50.

Budapesti devizaközpont jegyzései. (Február 29.) Belgrád 855-877, *Bucuresti* 365-375 London 292000-299950, angol font 293100-300550, Milano 2925-3000, lira 2945-3020, Newyork 67970-69700, dollár 68270-70000, Páris 2845-2920, francia frank 2875-2950, Prága 1970-2025, Bécs 95.95-98.40, Napoleon 225500.

MAGYAR FILM
Bemutatója ma szombaton.
vasárnap és hétfőn az
URANIA-ban
Lukács Pál és Hollai Kamillával
a **Szürkeruhás leány.**
Kalandor film.

Leakarta szurni a rendőröket
(Letartóztatott garázda ember.)
(Saját tudósítónktól.) Pútiu János tegnap feljelentést tett az aradi rendőrségen Stefu Romulusz ellen, aki azzal fenyegette meg őt, hogy a házat felgyújtja. A rendőrség megbízásából két rendőr ment Stefu Romulusz lakására, hogy elféltassa. A fenyegető embert az udvaron találták meg, aki, mikor meglátta a rendőröket, annyira dühbe jött, hogy rárohant a kötelességteljesítő emberekre és szidalmazni kezdte őket, majd egyiket megütötte. Amikor a rendőrök lekarták fogni a dühöngő embert, az előrántotta zsebkését és lezurással fenyegette a rendőröket. A két rendőrnek csak a legnagyobb életveszedelem árán sikerült lefegyverezni a késsel hadonászó férfit. A rendőrségre szállították, ahol megindult ellene az eljárás.

A szerkesztésért felelősen:
KÖCSY JENŐ
felel.
Cenzurált: Dr. ROMUL MAGER.

NYILTÉR.
E rovat alatt közlötték nem vállalunk felelősséget.
Köszönetnyilvánítás.
Mindazon jóismerőseink, elsősorban Az Aradi Mária Kongregatio Egyesületnek, az aradi zárda növendékeinek, valamint Főtisztelendő Növők Mihály urnak, akik drága jó halottunk
Pelyhe Irénke
tisztelettel résztvevők, koporsójára virágot helyeztek és fájdal munkát ezután is enyhíteni igyekeztek, ezután hálás köszönetünket nyilvánítjuk.
A gyászoló:
Pelyhe Mátyas és családja.

„TIMISIANA“ INSTITUT DE CREDIT SI ECONOMII S. P. A. TIMISOARA
Devizaosztálya. Telefon: 18-36, 18-37, 18-38, 13-49.
A legelőnyösebb árfolyamon vesz és elad devizákat. — A legpontosabban teljesít átutalásokat a külföld bármely piacára. — Elfogad külföldi csekket inkasszóra. — Vámcsékket kiállítására felhatalmaztatott. 332

APOLLO színházban
vasárnap, hétfőn, kedden, szerdán és csütörtökön, 3. szíjzat

Patt és Patachonnal A hetedik menyország.

SIR A GYERMEKE? Miért nem használja **HÖFER-gyermekhintő-port és HÖFER-gyermek-ábrát?** Lloyd 2344 1927

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések díjait szavak szerint számítjuk.

Minden apróhirdetés ára hétköznap 2 lej 50 ban, vasárnap 3 lej.

Vastagabb betűvel 5 lej, illetve 6 lej.

A vastagabb betűvel kívánt szavakat aláhúzással kell jelezni.

Hirdetéseket délután 5 óráig vesszünk fel.

Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A legkisebb hirdetés ára 10 szög hétköznap 25 lej, vasárnap 30 lej.

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

Alkalmazás.

VAS- és fűszer üzletben rendes, jó erkölcsű fiu tanulónak felvétetik. Menzser Adolf Páncota. 1255

MOLNART keresek, aki 5 járatú vállalom önálló vezetését vállalja. Értekezni a tulajdonosnál Arad, Str. Romul Veliciu (Lipót-ucca) 28. alatt. 1287

JOBBI iparos családból való 15-16 éves leány orvosi rendelőbe fogadó leánynak felvétetik. Dr. Mandel László Arad, Str. Gheorghe Lazar (Simonyi-ucca) 13. 1298

SZOBALÉANY azonnal felvétetik. Cim Arad, Str. Creceanu (Perényi-ucca) 11. 1300

VIDÉKRE keresünk 2 kis gyermek mellé középkorú dadát. Intelligens nő előnyben részesül. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 700

GYERMEKTELEN házmeesterpár felvétetik. Cim Arad, Strada Gh. Lazar (Simonyi-ucca) 4-9. 1308

TISZTESSÉGES megbízható szobaleány kerestetik. Cim Arad, Strada Luther 2. I. em. 6. 1307

IRODAKISÁRSZONYT azonnali belépésre keresünk, németül tudók előnyben. Személyes jelentkezés írásbeli ajánlattal. Schönberger és Grünsteln cégnél Arad, Bulev. Regele Ferdinand 21. 10.022

TISZTESSÉGES minden szobaleány felvétetik „Hollas” harisnya üzlet Arad, Luther templom mellett. 1312

MINDENEN főzőnőt 16 bizonyítványokkal azonnal felvesz Braun festéküzlet Arad, Bulev. Regele Ferdinand (Boros Béni-tér) 7. szám. 1313

KIFUTÓ FIU, 16 fizetéssel nyomdánkban alkalmazást nyer.

Lakás.

FGY 2 ágyas különbejárta szoba 1-2 fiatal embernek, esetleg egy házaspárnak kiadó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 1310

KÉT butorozott szobát centrumban orvosi rendelőnek keresek. Ajánlatok dr. Mandel fogorvoshoz Arad, Str. Gheorghe Lazar (Simonyi-ucca) 13. 1297

Vétel és eladás.

MODERN, világos hálószoba berendezés olcsón eladó. Arad, Strada Desseanu (Révay-ucca) 3. 15.016

NAGY renesans tükör, álló tükör, szmirna és egyéb szőnyegek, háló és szalon berendezések, finom szövet függönyök, gobelin képek, képek, damaszt asztalneműk, új férfi ruha, női kabát, csillár, kézimunkák, legyezők, gyermek bicikli, kocsik és szék, összecusukható vaságy, fotelok, antik szekrények, arany órák, gyertyatartók, fekete kávé csészék, sörös servise, dísztárgyak, butorok, sít. eladók. Arad, Strada Consistorului 12. (Batthyány-ucca 23.) I. em. jobb. 1000

BÉCSI gyártmányú rövid zongora eladó. Arad, Piața Sf. Sava (Kelemen-tér) 5. 16.011

ÓCSKA rezes állandóan legmagasabb árban veszek. Zsulán Arad, Str. Spătăru (Mély-ucca) 4. 1314

PERZSA és egyéb szőnyegeket, butorokat, antik tárgyakat, ezüstnemtű, fehérneműt, kézimunkát, festményeket, dísz tárgyakat bizományba veszek. Arad, Strada Consistorului 12. (Batthyány-ucca 23.) I. em. jobb. 1000

EREDETI világos norvég csukamáj-olaj Marke Aarnæther, görvélykóros, tüdőbajos, fejletlen, sápadt, angolkóros, gyenge gyermekeknek és felnőtteknek. Dr. Földes gyógyszerész Arad. 14133

EGY kétajtós légszekrény eladó. Cim Arad, Calea Săguna (Variassy Lajos-ucca) 98-100. szám. 1290

RONGYOT keresünk megvételre. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 600

HASZNALT ÓLOM megvételre keresték. Bővebben a kiadóban.

Ingatlan.

ARAD, Calea Săguna (Variassy Lajos-ucca) 98-100. számú ház szabad kézből eladó. 1289

ARAD, Strada Stroiescu (Teleky-ucca) 15-31. sarokház eladó. 1311

MUSCAN hat katasztrális hold szőlő, tíz percnyire villamostól, Arad felé néző három épülettel, berendezés, teljes felszereléssel, eltávozás miatt 350.000 leért eladó. Uranus-iroda Arad, főpostával szemben. 16.011

MAGÁNHAZ kerttel együtt eladó. Muráseil (Zsigmondháza) Iskola-ucca 106. szám. 1316

Uzletek.

VINGAI kéményseprői járás haszonbérbe, esetleg felébe kiadó. Értekezni lehet Templer Ferncnél Vinga. 1309

ARAD KÜLVÁROSI fűszerüzlet egyszobás lakással visszavonulás miatt 50.000 leért eladó. Uranus-iroda Arad, főpostával szemben. 16.011

Kifutó fiu

Jó fizetéssel felvétetik. Cim a kiadóhivatalban.

Butorokat részletre kedvező fizetési feltételek mellett Garai Károly butor raktárából. ARADON, Calea Banatului (Asztalos Sándor-u.) 5/12 487 beszerezhető

Burgonyát,

étkezési és vető célokra vagon-tételekben fagymentesen bármely állomásra szállítva ajánl: Reiter Frigyes Timișoara, Scudier-tér 2. Telefon 807. 336

ALKALMI OLCSÓ VÉTEL. Arad, Str. Doamna Bălașa (Purgly Lajosné-uccában) földszintes ház 3 szobás elfoglalható lakással, kétszáz négyszögöl kerttel, 7 százalékos kölcsönrel terhelve, 230 ezer leért sürgősen eladó. Megbizva Haász-irodája Arad, Str. Románului 5. (Zrinyi-ucca.) 16.502

FIGYELEM!!!

Műmalmok, gőzmalmok, fengermalmok, hozzátartozó lakásokkal, legjobb buza-termő vidékeken 600 ezer lejtől 2 és fél millió árakban. — Bérházak, magánházak, gazdálkodásra alkalmas házak, mind elfoglalható 3-6 szobás lakásokkal. — Földbirtokok Aradmegyében, Krassószörény megyében és Temes megyében. — Aradon bármilyen üzletnek alkalmas üzlethelyiségek eladók. Értekezni lehet HAASZ ALBERT ingatlanforgalmi irodájában Arad, Str. Románului 5. (Zrinyi-ucca) ahol az eladó ingatlanok előjegyzése díjtalan. 16.502

HAVRE — NEW-YORK

Gyorspostajáratok
KANADA — KUBA — MEXIKO —
NEW — ORLEANS — HAITI —
ANTILLAK — ÉSZAKAFRIKA
félé.

Felvilágosításokat nyújt:
Soc. „SARNIA”
Pasajinl Comedia, BUCUREȘTI
és „RECLAMA” Cluj.

„Rador” No. 910. 457

Előkelő részvénytársaság keres levelezési osztálya részére ügyes magyar-német

gép- és gyorsírónőt

Ajánlatokat „C” jelige alatt KELET hírlapirodába Arad kért

Importőrök, iparosok, nagykereskedők

60 — 90 napi nagyobb hitelt

kapnak, akik nagyobb cégeket képviselnek, a következő áruk megrendelésénél: 1011

- Rézgálic, garantált 98/99%
- Kén, szociálai, minden minőségben
- Raffia, Ia. és extra Mayunga
- Gyanta, francia
- Naftalin, Ia. fehér, pikkelyes
- Lithopone, 30%
- Szalicill-ecetsav 80%

Kérjen árajánlatot!

Technisch-chemische Handelsgesellschaft mb. H.

WIEN, I. Fleischmarkt 1.

Telefon: 70230. Távirati cím: Technochem.

Gép- és gyorsírásban

járta tisztviselőnőt felvesszünk.

Ajánlatokat Szorgalmas jeligére az „ARADI KÖZLÖNY” kiadóhivatalába kérünk. 1805

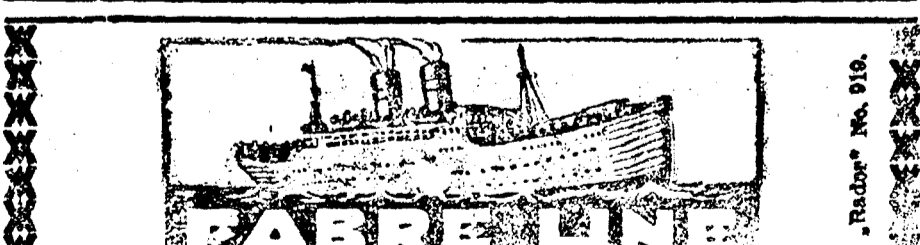
A P E L

Societatea Anonimă Forestieră din Lomas, in baza Hotărârii adunării generale, aprobată prin decizia Comisiunii Speciale Economice Nr. 82.145-923. V. is urcă capitalul fundamental dela 2.250.000.— lei, la 4.500.000.— lei prin o nouă emisiune de actiuni in număr de 22.500 buc. á 100.— lei valoare nominală, la purtător, pe car la oferă in primul rând vechilor actionari și anume astfel că fiecare actiune veche dá dreptul de a primi o actiune nouă pentru suma de 100.— lei. Subsemnata societate in baza acestora face apel la toti Domnii actionari, ca cei mai tarziu până la data de 15. Martie a. c. să-si exercite dreptul de preemtiune la sediul societății (Arad, Bulev. Regele Ferdinand Nr. 4.) intre orele oficioase. 1315 (Reproducția nu va fi taxată.)

Oriási megtakarítás

Kiegett villanykörtéit 5-50 gyertyafényig darabonként 15 Lejért teljesen újja javitjuk. — Semmiben sem különbözik az újtol. — A GLORIA izólámpa-oo gyár egyedüli gyűjtőhelye, ARADON: oo

Czitrom Adolf vízvezeték-szerelő üzlete, Arad, Calea Banatului No. 5. (Asztalos Sándor-u.) 10022

Francia-Hajózási Társaság. — Direkt vonalak étezállások között.
CONSTANTA direkt NEWYORK. CONSTANTIA — JAFFA — MARSEILLE.
CONSTANTA — CANADA. CONSTANTIA — DEL-AMERIKA
Felvilágosításokért és jegyek iránt lehet érdeklődni: 77
„SARNIA” Pasajinl Comedia, BUKAREST és „Reclama”, Cluj.